

© Simon Fowler

**concerto
BUDAPEST**

LÁTOMÁSOK ÉJSZAKÁJA
ANGELA HEWITT-TAL

2018. FEBRUÁR 18. 19.30

MŰPA
BARTÓK BÉLA NEMZETI
HANGVERSENYTEREM

SOSZTAKOVICS I. zongoraverseny, op. 35

1. *Allegretto*
2. *Lento*
3. *Moderato*
4. *Allegro con brio*

DE FALLA Éjszakák a spanyol kertekben –
szimfonikus impressziók zongorára és zenekarra

1. *En el Generalife (A magas kertben)*
2. *Danza lejana (Távoli tánc)*
3. *En los jardines de la Sierra de Córdoba*
(A cordobai Sierra kertjeiben)

– szünet –

SOSZTAKOVICS Három keringő**SOSZTAKOVICS** IX. (Esz-dúr) szimfónia, op. 70

1. *Allegro*
2. *Moderato*
3. *Presto*
4. *Largo*
5. *Allegretto – Allegro*

Közreműködik **Angela Hewitt** zongora
továbbá **Devecsei Gábor** trombita
Concerto Budapest

Vezényel **Keller András**

ANGELA HEWITT

A kanadai zongoraművésznő olyan zeneszerzők világában is otthonosan mozog, mint Couperin, Rameau, Scarlatti, Mozart, Beethoven, Chopin, Schumann, Liszt, Fauré, Debussy, Chabrier, Ravel vagy Granados, a világ mégis leginkább Bach-játékáról ismeri. 1994 és 2005 között lemezre vette a zeneszerző valamennyi jelentős billentyűs kompozícióját, 2007-2008-ban a világ számos nagyvárosában játszott teljes ciklusokat a *Wohltemperiertes Klavier*ből, 2014-ben pedig a *Fúga művészetéből* készített felvételt. Nagy visszhangot keltett a Mozart-zongoraversenyeket tartalmazó duplaalbuma, valamint Messiaen Turangalila-szimfóniája, melyet a Finn Rádió Szimfonikus Zenekarával rögzített. A közelmúltban nagyszerű Scarlatti- és Beethoven-lemezekkel jelentkezett, a brit Gramophone folyóirat pedig a bevásároltatta a Hírességek Csarnokába (Hall of Fame).

DEVECSAI GÁBOR

A Zeneakadémiát Szegeden végezte, majd barokk trombitán tanult. 1994-ben megnyerte a Prágai Nemzetközi Kamaraversenyt, 2000-ben és 2001-ben az Országos Egyetemi Trombitaverseny 1. díját. Neves fesztiválokon lépett fel, egyebek mellett a svájci Bellerive Fesztiválon, ahol Sosztakovics 1. zongoraversenyét David Kadouch zongoraművésszel adta elő. 2004 óta a Concerto Budapest szólamvezető trombitása, és a Zeneakadémia asszisztens tanára.

KELLER ANDRÁS és a CONCERTO BUDAPEST

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagyívű műsorszerkesztésével elkötelezetten képviseli a progresszív és sokszínű, egyedülálló repertoárt, mely a közkedvelt mesterművektől a legújabb, XXI. századi kortárs darabokig terjed. Vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Gennagyij Roszgyesztvenszkij, Jevgenyij Koroljov, Boris Berezovsky, Isabelle Faust vagy Sir James Galway. Művészeti igazgatója 2007 óta a Liszt- és Bartók–Pásztory-díjas, érdemes művész, Keller András, a Keller Quartet alapítója. A világszerte elismert hegedűművész, karmester 2016-tól a prominens, londoni Guildhall School of Music and Drama hegedűprofesszora.

Dmitrij SOSZTAKOVICS I. zongoraverseny, op. 35

Sosztakovics I. zongoraversenyének bemutatójára 1933-ban, a Leningrádi Filharmonikus Zenekar szezonnyitó koncertjén került sor. A szólót a 27 éves zeneszerző játszotta, briliánsan és nagy sikert aratva. Évekkel később úgy emlékezett, hogy eredetileg egy barokkos trombitaversenyt tervezett, melyben a szólóhangszerhez vonószeneke, illetve (afféle continuo gyanánt) zongora társul. Ám a kompozíció nem teljesen abba az irányba fejlődött, ahogy azt eredetileg képzelte, a szereposztás idővel átalakult és egy olyan zongoraverseny született, melyben a trombita csak időnként kap szólót. Az 1950-es évek legvégén – a komponista még ebben az évtizedben is játszotta a művet koncertjein – „könnyed zsánerű” darabnak nevezte, részben frivol, részben ironikus hangvétele miatt. A zongoraversenyben számos – hol konkrét, hol kevésbé konkrét – idézetet rejtett el, saját művekből éppúgy, mint klasszikus mestereiből vagy közszájon forgó dalokból.

Manuel DE FALLA Éjszakák a spanyol kertekben

A szimfonikus impressziók első vázlatain Manuel de Falla még párizsi tartózkodása időszakában, 1909-ben kezdett el dolgozni. Párizs és az itt megismert szerzők – Debussy, Ravel, Dukas, illetve a francia fővárosban élő honfitársak, Albéniz vagy Joaquin Turina – döntő hatást gyakoroltak stílusára. *„Ravel művészetének varázsa nekem, a spanyolnak nagyon tetszett. Egy alkalommal a lakásán, oldalán Viñes-szel, frissen megjelent Spanyol rapszódiajának (1908) négykezes zongoraváltozatát játszotta. A spanyol karakter nagyon meglepett, mert miként az nekem is szándékomban állt, Ravel nem eredeti népi motívumokat, hanem a mi népi líránk ritmikájának, dallamvilágának és díszítő elemeinek a lényegét ültette át zenéjébe.”* Hasonló élményt jelentett számára Albéniz *Ibéria szvitje* (1909) és Debussy *Ibériája* (1908). Utóbbi kompozíció második tétele, ez a gyönyörű éjszakai vízió különösen mélyen megérintette: *„andalúziai éjek részegítő bűvölete; a vonósok távolból, mintegy függönyön átszüremlő, lassú és lebegő habanéra-tánca fölött a fúvó-szólamokban élesebb rajzú, arabos dallamfoszlányok úsznak”.* Meglepőnek tűnhet, de a spanyol zeneszerző Párizsban vált igazán spanyollá. *„A szimfonikus impressziók akkor érik el céljukat, ha a címek pusztja felsorolása önma-*

gukban is eligazítást nyújtanak a hallgatónak. Ebben a műben – mint minden zenei alkotásban – a zeneszerző a tonális, ritmikai és tematikus anyagoknak egy meghatározott konstrukcióját építi fel, mégis mindezt egy olyan cél érdekében teszi, hogy helyeket, impressziókat és érzelmeket idézzon fel. Ez a zene nem akar leíró jellegűvé válni, csupán kifejező szeretne lenni. De mégis valamivel többet mond el Spanyolországról, mint azok az ünnepek és táncok, amelyek ezt a zenét inspirálták, hiszen a melankólia és titokzatosság is a sajátja.” Az 1915-ben befejezett darab első tétele a granadai Alhambra, a mór királyi palota híres kertjét festi. A scherzo jellegű második tétel ősi andalúziai legendák szellemeit, kísérteteit idézi meg. A harmadik tétel egyes elemzők szerint egy cigány zambra, azaz egy éjszakai táncos, zenés ünnepi felvonulás képét örökíti meg.

Dmitrij SOSZTAKOVICS Három keringő a 2. Jazz-szvitből

A könnyű és a komoly zene társadalmi szerepéről szóló ideológiai vitáknak Sztálin 1936-ban azzal vetett véget, hogy minden művészi alkotást a párt irányítása alá vont. A sztálini irányelveknek megfelelően létrehozták a Szovjetunió Állami Jazz Zenekarát, Sosztakovics 1938-ban ennek az együttesnek írta második jazz-szvitjét. Három tételt (Scherzo, Lullaby, Szerenád) még ebben az évben eljátszott a zenekar, majd röviddel a részleges premier után a darab kottája (valószínűleg örökre) elveszett. Az a mű, melyet ma 2. szvitként tartunk nyilván, lényegében egy nyolctételes kompiláció, különböző művek (főleg filmzenék) részleteinek átírata, amelyből a mai estén a *Lírikus keringő*, a *Keringő 1* és *Keringő 2* hangzanak el.

Dmitrij SOSZTAKOVICS IX. (Esz-dúr) szimfónia, op. 70

1944-ben, a háború végéhez közeledve Sosztakovics szűkebb körben gyakran beszélt arról, hogy következő szimfóniáját a *VII.* és a *VIII. szimfónia* folytatásának tervezi. A három mű afféle „Háborús trilógiaként” állít majd emléket a szenvedésnek, a küzdelemnek és a győzelemnek. A terv aztán nagyobb nyilvánosságot is kapott, egy alkalommal úgy nyilatkozott, hogy *„már a következő szimfóniámra gondolok. Nem csupán zenekarra, hanem szólístákra és kórusra is szeretném komponálni – csak találnék egy megfelelő szöveget. Attól*

egy kicsit tartok, hogy egyesek majd szerénytelen párhuzamokat vonnak”, például Beethoven IX. szimfóniájával. A darab néhány részlete el is készült, ám végül Sosztakovics az egész koncepciót tévedésnek ítélve abbahagyta a munkát. 1945 júliusában a szovjet sajtó mégis arról írt, hogy hamarosan bemutatnak egy szimfóniát, mely a „nagy győzelemnek lesz dedikálva”. Sosztakovics azonban egész augusztusban egy teljesen más darabon dolgozott, melynek novemberi premierje nem kis megrökönyödést váltott ki. Monumentalitás és pátosz helyett már-már frivol könnyedség jellemezte a művet. Marian Kovel, Sosztakovics zeneszerző kollégája és még néhányan a szovjet zeneszerzők szövetségből a rádión keresztül hallgatták az új darabot: *„Türelmetlenül és izgatottan vártuk a szimfónia közvetítésének kezdetét. De amikor a meglepően rövid, valamivel több mint 20 perces, sem kórust, sem szólistákat nem szerepeltető szimfónia véget ért, a hallgatók szétszéledtek, nagyon kínosan érezve magukat, mintha szégyenkeztek volna a Sosztakovics által nagy nyilvánosság előtt elkövetett zenei pimaszkodás miatt; amit sajnos nem ifjoncként, hanem negyvenéves férfiként követett el, ráadásul milyen pillanatban! Mintha az öreg Haydn és egy amerikai őrmester, Charlie Chaplinnek sminkelve magukat, grimaszokat vágva, idétlenül ugrabugrálva galoppoznának végig a szimfónia első részén.”*

Szöveg: Molnár Szabolcs

03.04.

2018. március 4. vasárnap 10.30-22.00 / Zeneakadémia

MOZART-NAP

EGÉSZ NAPOS KONCERTSOROZAT

03.10.

2018. március 10. szombat 19.30 / Pesti Vigadó

HOMMAGE À MIHÁLY ANDRÁS

VAJDA / SZERVÁNSZKY / BARTÓK / MIHÁLY

NIGHT OF VISIONS WITH ANGELA HEWITT

SHOSTAKOVICH Piano Concerto No.1, op.35

DE FALLA Nights in the Gardens of Spain

– interval –

SHOSTAKOVICH Three waltzes from Jazz Suite No 2.

SHOSTAKOVICH Symphony No.9, op. 70

Featuring **Angela Hewitt** piano and **Gábor Devecsei** trumpet
Concerto Budapest Symphony Orchestra
Conductor **András Keller**

András Keller and Concerto Budapest have already done much to promote the rediscovery (indeed, the renaissance) in Hungary of Dmitri Shostakovich. This endeavour similarly drives the current concert because three quarters of the programme is turned over to the works of the Soviet-Russian master composer. The youthful Shostakovich's first piano concerto is hallmarked by an avant-garde and neo-Baroque experimentality, explosive energy and a virtually inexhaustible surge of invention. The C minor composition (1933) gives not only the piano but, interestingly, the trumpet such a key role that at times the composition sounds like a double concerto. This fine duality of play between the two instruments is handled by Canadian pianist Angela Hewitt, particularly lauded as a performer of Bach, and Gábor Devecsei, principal trumpet player with Concerto Budapest. Further pieces of Shostakovich to be played at the concert are the three light – but by no means weightless – waltzes from *Jazz Suite No. 2* as well as the *Symphony No. 9* in E-flat major which is often compared to symphonies by Haydn for its playfulness and wit. Alongside the several Shostakovich compositions there is a Mediterranean masterpiece: Manuel de Falla's 'quasi piano concerto', the pièce de résistance of Spanish music impressionism, *Nights in the Gardens of Spain*, once again with solo by Angela Hewitt.

**Concerto
BUDAPEST**
zene szenvedéllyel

www.concertobudapest.hu

ORIGO

